

TAURAGĖS REGIONO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO 2014 METŲ ATASKAITA

VIZIJA

Tauragės regionas– svarbi Rytų Baltijos erdvinės struktūros dalis, išsaugojusi savo gamtos unikalumą ir kultūrinį savitumą, sėkmingai išnaudojanti tarptautinės integracijos siekius, nuosekliai įgyvendinanti darnaus vystymosi politiką, užtikrinančią sveiką aplinką, efektyvų gamtinių ir intelektualinių išteklių naudojimą, stabilų ekonomikos augimą ir stiprias socialines garantijas.

Tauragės regionas– Lietuvos upinis ir sausumos “tiltas” turizmo, ekonominiams bei kultūriniais mainams tarp Rytų-Vakarų ir Šiaurės-Pietų prie Nemuno ir Baltijos jūros.

ESMINIAI APLINKOS VEIKSNIAI, JŲ POKYČIAI IR TENDENCIJOS

Kadangi Tauragės regiono plėtros planas 2014-2020 metams (patvirtintas Tauragės regiono plėtros tarybos 2013 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 51/9S-38), buvo parengtas turint tik orientacinius ES paramos 2014-2020 m. regionui dokumentus, Priemonių planas jam negalėjo būti parengtas ir stebėsenos procesas taip pat nesukurtas (nes per 2014 m. nebuvo paskelbta nė vieno patvirtinto Projektų finansavimo sąlygų aprašo). Ankstesnis Tauragės regiono plėtros planas (2006-2013 metams) baigė galioti 2014-12-31.

Todėl regiono plėtros plano įgyvendinimo 2014 metų ataskaita parengta, naudojantis iš oficialios statistikos ir kitų šaltinių prieinamais makroekonominiais rodikliais bei baigiamais įgyvendinti ES paramos 2007-2013 m. projektais (regioniniais, valstybiniais ir konkursiniais).

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas išskyrė šalies teritorijoje pagrindinį erdvinės funkcinės struktūros komponentą – aktyvios ir santykinai aktyvios raidos arealus, formuojančius funkcinį šalies stuburą, kaip svarbiausią socialinio, ekonominio ir urbanistinio aktyvumo zoną, sudarančią metropolinės integracijos ašis. Dėl savo geografinės padėties Tauragės apskritis į šią zoną nepatenka ir kartu su likusia šalies teritorija sudaro dekoncentruotos plėtros arealus, kuriems reikia valstybės dėmesio ir paramos. Tai vienas mažiausių pagal plotą Lietuvos regionų, užimantis 4411 km² teritoriją, kuri sudaro 6,7 proc. šalies ploto. Tauragės regionas sudarytas iš keturių savivaldybių: Jurbarko rajono savivaldybė, Pagėgių savivaldybė, Šilalės rajono savivaldybė ir Tauragės rajono savivaldybė. Tauragės regiono administracinis centras yra Tauragės miestas.

Vystymo požiūriu apskritis priskirta Pietų–Vakarų Lietuvos regionui, kuriam būdingos didelės socialinės, ekonominės, ekologinės ir urbanistinės problemos ir depopuliacijos tendencijos. Tauragės regionas yra mažiausias Lietuvos regionas pagal gyventojų skaičių. 2015 m. sausio 1 d. Tauragės regione gyveno 103,1 tūkst. gyventojų, lyginant su 2011 m. gyventojų skaičius Tauragės regione sumažėjo 6,7 proc. (palyginimui, per tą patį laikotarpį Lietuvos gyventojų skaičius sumažėjo 4,3 proc.). 2006-2014 m. laikotarpiu Tauragės regione gyventojų skaičius sumažėjo apie 18 proc. (kai šalyje sumažėjo tik 12,6 proc.). Lyginant su kitais regionais, Tauragėje gyventojų skaičius mažėjo beveik daugiausiai. Pagrindinė mažėjimo priežastis buvo vietinė ir tarptautinė migracija dėl nedarbo augimo bei santykinai žemo pragyvenimo lygio (tai būdinga visai Lietuvai). Tauragės regiono urbanizacijos lygis yra pats mažiausias šalyje, lyginant su kitais Lietuvos regionais. Miestuose gyvena 42 proc. gyventojų. Tauragės regione daugiau nei pusė gyventojų (58 proc.) gyvena kaimo vietovėse, todėl jis priskirtinas labiau prie kaimiškų teritorijų. Tauragės regione miškai užima 33 proc. teritorijos. Žemės ūkio naudmenos Tauragės regione užima 46 proc. teritorijos.

Per 2014 metus Tauragės apskritis, kaip ir kiti Lietuvos regionai, pergyveno dalinį socialinį-ekonominių pakilimą, kadangi pasaulinė ekonominė krizė pradėjo atslūgti, ženkliai sumažėjo energetinių išteklių kainos. Ryšium su nepalankiais politiniais įvykiais, regiono ekonomiką neigiamai paveikė Rusijos draudimas eksportuoti žemės ūkio produkciją į šią šalį. Tačiau žemės ūkio produkcijos gamintojai gana lanksčiai persiorientavo į kitas rinkas,

todėl pavyko išvengti gamybos nuosmukio. 2014 metais kai kurie pagrindiniai regiono rodikliai, palyginus su 2013 m., pasiekė jau teigiamų rezultatų. Nemažą įtaką rodiklių gerėjimui darė ES struktūrinės paramos įsisavinimas, kadangi buvo baigta įgyvendinti daug projektų.

Regiono ekonominę situaciją apibrėžia regiono ekonominė veikla, t. y. vietos verslo subjektų veikla, jos sukuriama vertė, pritraukiamos investicijos. 2006 metais Tauragės regionas sukūrė 1,84 proc. šalies BVP (0,56 procentinio punkto mažiau nei 2000 metais). Per 2008–2010 metų laikotarpį Tauragės regione sukuriama viso šalies bendrojo vidaus produkto (BVP) dalis padidėjo iki 2 proc., ji tokiam lygmenyje išliko ir 2013 metais, tačiau išlieka mažiausia šalyje lyginant su kitais regionais. 2013 metais regiono sukuriamas BVP buvo tik 2 proc. nuo bendro šalies BVP (2313,6 tūkst. Lt), ir beveik pasiekė prieškrizinį lygį. BVP kritimo krizės laikotarpiu tendencija pastebima visoje Lietuvoje ir kitų savivaldybių kontekste sukuriamos BVP dalies kritimas nebuvo išskirtinis, tačiau mažiausia iš visų Lietuvos regionų sukuriama BVP dalis rodo silpną Tauragės regiono ekonominę veiklą.

2013 m. vienam regionui gyventojui teko 21,6 tūkst. Lt BVP ir nors per 2008–2013 metų laikotarpį šis skaičius augo 20 proc. (vienas iš didesnių augimas, lyginant su kitais regionais), tačiau BVP, tenkančio vienam gyventojui rodiklis pastaruosius penkerius metus išlieka mažiausias iš visų Lietuvos regionų ir yra 1,8 karto mažesnis už bendrą šalies rodiklį.

2000–2005 metų laikotarpiu tiesioginės užsienio investicijos į Tauragės regioną mažėjo nuo 0,23 proc. iki 0,11 proc. nuo bendro užsienio investicijų į Lietuvą kiekio. Tiesioginės užsienio investicijos per 2006–2013 metų laikotarpį Tauragės apskrityje išaugo 47,8 proc. lyginant su 2005 metais. Tauragės regione tiesioginės užsienio investicijos nuo 2010 metų pradėjo augti, ir paskutiniu metu pasiekė prieškrizinį lygį, tačiau ir toliau labai atsilieka nuo šalies vidurkio: 2013 m. vienam šalies gyventojui teko 14920 Lt tiesioginių užsienio investicijų, vienam Tauragės regiono gyventojui – 552 Lt (arba tik 3,7 proc. šalies rodiklio). Pagal šį rodiklį regionas yra silpniausias, lyginant su kitais regionais pastaruosius penkerius metus.

Pastaruosiu metu regione dominavo didmeninė ir mažmeninė prekyba- apie 31 proc., transportas sukūrė apie 30 proc. nuo bendros vertės. Pramonės sukuriama dalis buvo 22 proc., viešojo sektoriaus sukuriama dalis buvo 17 proc.

Pagal pramonės sukuriamą vertę regionas yra priešpaskutinis pagal sukuriamos dalies rodiklį, ir paskutinis pagal sukuriamą vertę litais, taip pat paskutinis pagal vertės dalį vienam gyventojui (3196 Lt). Tai rodo, kad pramonės sektorius Tauragės regione paskutiniaisiais metais buvo silpniausias Lietuvoje.

Kitų regionų kontekste Tauragės regionas išsiskiria viena didžiausių žemės ūkio veiklos sukuriamų dalių, pagal sukuriamą pridėtinę vertę litais, regionas yra 7 iš 10, tačiau išreiškiant vertę vienam gyventojui, regionas pirmąja šalyje.. Tauragės regione veikia apie 1900 ūkio subjektų. Pagal veikiančių įmonių dydį, vyrauja mažos įmonės: labai mažos (iki 10 darbuotojų) sudaro apie 70-75 proc., mažos įmonės (nuo 10 iki 50 darbuotojų) sudaro apie 15-20 proc., vidutinės – 5-6 proc. Didelės įmonės pagal darbuotojų skaičių priskirtinos tik 5-7 įmonės (apie 1 proc.).

2010–2014 metų ekonominiai Tauragės regiono rodikliai rodo, kad regionas yra ekonomiškai silpnas, kadangi vienam gyventojui tenka nedidelė dalis Lietuvoje sukuriamos pridėtinės vertės, sukuriamos pridėtinės vertės struktūroje vyrauja žemą pridėtinę vertę kuriančios veiklos (žemės ūkis, prekyba, viešojo sektoriaus paslaugos).

Verslo aplinka Tauragės regione vertinama vidutiniškai tiek pačių gyventojų, tiek verslo subjektų. Regione labiausiai tinkamos plėtoti yra maisto produktų gamyba, smulkusis verslas, automobilių verslas, smulkioji gamyba bei alternatyviosios energijos gamyba. Dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas verslo aplinkos gerinimui bei regiono įvaizdžio formavimui.

Laisvosios rinkos instituto parengto Lietuvos savivaldybių indekso 2012,2013, 2014 duomenimis, Tauragės regiono savivaldybės nėra patrauklios investuotojams, ypač dėl komunalinio ūkio ir transporto infrastruktūros bei nutolimo nuo šalies urbanistinio bei transportinio karkaso. Didelis trūkumas yra oro ir jūrų uostų bei gamtinių dujų nebuvimas regione. Inovacijos ir plėtra taip pat įvardijamos kaip silpnos sritys. Veikiančių ūkio subjektų skaičius vienam gyventojui artimesnis šalies vidurkiui, tačiau atsiliekama beveik 30 proc., pritraukiama 1,6 mažiau materialinių investicijų nei kitų savivaldybių vidurkis.

Per pastaruosius devynerius metus (2006–2014 m.) Tauragės regione 18 proc. sumažėjo 16-64 metų amžiaus darbingo amžiaus gyventojų ir 2014 m. jie sudarė apie 60 proc. regiono gyventojų. Pagal šį rodiklį regionas nėra išskirtinis lyginant su kitais regionais. Tauragės regione sąlyginai aukštas darbo jėgos aktyvumo lygis: aktyvūs yra apie 66- 70 proc. iš visų darbingo amžiaus gyventojų.

Kitų regionų kontekste Tauragės regionas pasižymi žemiausiu vidutiniu atlyginimu (tiek bruto, tiek neto). Vidutinis bruto darbo užmokestis regione yra apie 20-25 proc. mažesnis nei šalies vidurkis. Pastebėtina, kad atlygis skiriasi priklausomai nuo sektoriaus: viešajame sektoriuje užmokestis buvo didžiausias, mažiausias – apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje. Pagal sektorius, kitų Lietuvos regionų kontekste Tauragės regionas ne visuose sektoriuose pasižymi žemiausiu

atlyginimu: Tauragės regione vienas aukščiausių mėnesinių atlyginimų žemės ūkio sektoriuje (1727 Lt, kuomet žemiausias 1301 Lt atlygis buvo Utenoje). Taip pat Tauragės regione sąlyginai aukštas atlygis administravimo ir paslaugų veiklos sektoriuje, siekiantis 1827 Lt. Mažiausi atlyginimai palyginus su kitų regionų atlyginimais buvo apdirbamosios gamybos (1415 Lt), didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto sektoriuose (1017 Lt), apgyvendinimo ir maitinimo veiklų sektoriuje (795 Lt), nekilnojamo turto operacijų sektoriuje (1270 Lt), viešajame sektoriuje (2244 Lt).

Automobilių kelių požiūriu, Tauragės regionas yra vertinamas kaip probleminis: 61 proc. iš 4836 km vietinės reikšmės regiono kelių yra žvyrkeliai. Kelių su aukštesnės kategorijos patobulinta danga yra vos 8 proc. Žvyrkelių dangą turi judrios ir svarbios regiono kelių atkarpos, todėl nors bendras žvyrkelių procentas nuo bendro kelių ilgio lyginant su kitais regionais nėra didelis, bendra kelių būklė vertinama kaip žema.

Gyventojų perkamoji galia Tauragės regione panaši kaip ir kituose Lietuvos regionuose: vienam namų ūkio nariui per mėnesį tenka apie 842 litai, šiuo atžvilgiu regionas nesiskiria nuo kitų Lietuvos regionų, nepaisant to, kad vidutinis atlyginimas Tauragės regione yra mažiausias Lietuvoje. Pajamų skirtumą kompensuoja išmokamos įvairios pašalpos: apie 10 proc. Tauragės regiono gyventojų gauna vienokias ar kitokias pašalpas, šis rodiklis yra vienas aukščiausių Lietuvoje (11 proc. Telšių regiono gyventojų gauna pašalpas, 10 proc. gaunančių pašalpas yra Utenos, Panevėžio, Alytaus regionuose).

Tauragės regiono gyventojai beveik dažniausiai iš visų Lietuvos regionų susiduria su būsto problemomis: apie 34 proc. būste neturi tualetu su nutekamuju vandeniu (didžiausias rodiklis, tokį patį turi tik Utena), neturi vonios arba dušo (37,9 proc., didžiausias rodiklis Lietuvoje), būsto varvantis stogas, drėgnos sienos, supuvę langai arba grindys yra problema 34,5 proc. regiono gyventojų, taip pat daugiausiai Lietuvoje, 13 proc. gyventojų gyvena tamsiame būste, taip pat daugiausiai Lietuvoje. Tačiau pastebėtina teigiama tai, kad Tauragės regiono gyventojai mažiausiai Lietuvoje mano gyvenantys nesaugiame rajone – 0,3 proc., taip pat santykinai maža dalis kvėpuoja pramonės teršiamu oru (5,1 proc.).

Tauragės regione didėja pensinio amžiaus gyventojų dalis. Per 2006-2014 m. laikotarpį pensinio amžiaus gyventojų dalis regione padidėjo nuo 20 proc. iki 23 proc. Darbingo amžiaus gyventojų dalis padidėjo 1 proc. (nuo 59 proc. iki 60 proc.), tačiau Tauragės regionas yra tarp turinčių mažiausią darbingo amžiaus gyventojų dalį. Tuo tarpu 0-15 metų gyventojų dalis per 2006-2014 metus sumažėjo nuo 21 proc. iki 17 proc., tačiau lyginant su kitais regionais Tauragė išlieka tarp regionų turinčių didžiausią šios amžiaus grupės gyventojų dalį. Pastebėtina, kad per 2006-2014 metų laikotarpį labiausiai mažėjo gyventojų, priklausančių 0-14 metų amžiaus grupei, ženkliai mažėjo 15-24 metų amžiaus grupės gyventojų, mažai mažėjo arba daugėjo gyventojų, priklausančių 50-85 ir daugiau amžiaus grupei.

Nors nedarbo lygis Tauragės regione kelis paskutinius metus buvo žemesnis, palyginus su Lietuvos Respublikos vidurkiu bendras nedarbas yra aukštas, ypač tarp jaunų moterų.

Tauragės regionas pasižymi senstančia visuomene, aktyvia emigracija, dideliu pašalpas gaunančių gyventojų skaičiumi bei santykinai prastomis būsto sąlygomis.

Tauragės regionas yra tarp pirmaujančių regionų, skaičiuojant žemės ūkio produkciją vienam gyventojui. Žemės ūkio produkcijos augimas buvo sustojęs tik krizės laikotarpiu (kaip ir visoje šalyje), po to pradėjo didėti, ir iš dalies stagnavo paskutiniu dėl Rusijos įvesto embargo. 2014 m. duomenimis, Tauragės regiono žemės ūkio produkcija siekė 5,4 tūkst. litų vienam gyventojui. Lyginant žemės ūkio naudmenų procentinius vienetus nuo bendrojo apskrities ploto Tauragės regionas yra ketvirtas šalyje.

Tauragės regiono turizmo sektorius atsilieka nuo kitų apskričių. Tauragės regiono bendras turistų skaičius nuo viso Lietuvoje apsistojančių turistų skaičiaus siekia vos 1%. Apgyvendinimo vietų skaičius, lyginant su kitomis apskritimis, parodo šio regiono turizmo sektoriaus atsilikimą. 2014 m. statistiniais duomenimis, Tauragės regione buvo 31 apgyvendinimo įstaiga: 7 viešbučiai, 3 moteliai, 6 privataus apgyvendinimo sektoriaus būstai, 15 kaimo turizmo sodybų. Nesant apsistojimo vietų, regionas gali tapti konkurencingas ir sėkmingai plėtoti tik pravažiuojamąjį turizmą (turistams atvykstant, bet neapsistoje regione).

Kaimo turizmas Tauragės regione atsilieka nuo bendro apskričių vidurkio. Kaimo turizmui skirtų sodybų skaičius 2014 m. siekė 18. Tauragės regionas, turintis gamtinių turizmo išteklių, turi potencialias galimybes labiau plėtoti šio tipo turizmo sektorių.

Todėl darytina išvada, jog turizmo sektorius Tauragės regione nėra išvystytas, nesiekia Lietuvos vidurkio standartų, o šio sektoriaus infrastruktūra yra labai silpna. Tauragės regionas šiuo metu nėra konkurencingas, lyginant su kitais regionais, reikia investicijų bei koordinuoto veiksmų plano.

Tauragės regione teršalų kiekis yra vienas mažiausių Lietuvoje ir siekė tik apie 7 kg vienam gyventojui. Nuo 2005 m. Tauragės apskrityje teršalų kiekis vienam gyventojui sumažėjo beveik perpus. Bendras Lietuvos teršalų, tenkančių vienam žmogui kiekis kilogramais nuosekliai mažėjo iki 2009 m., tačiau vėliau rodikliai vėl išaugo nuo 19,3 kg iki 21 kg metais. Tauragės apskritis taip pat yra pirmoje vietoje matuojant teršalų kiekį 1 km², kuris siekia apie 190 kg, kai tuo tarpu Lietuvos vidurkis yra apie 1040 kg/km².

Tauragės regione į aplinką išleidžiama mažiausiai nuotekų 1000 gyventojų, lyginant su kitais Lietuvos regionais. Tauragės regione išleidžiama tik apie 1% visų Lietuvos nuotekų arba 37 tūkst. m³/1000 gyventojų. Per 2005-2014 m. laikotarpį išleidžiamų nuotekų kiekis Tauragės apskrityje augo, nors bendras Lietuvos nuotekų kiekis tuo metu mažėjo. 2009 m. Tauragės apskrityje buvęs žemiausias šių teršalų išleidimo į aplinką kiekis 2014 m. išaugo apie 40%, tačiau vis tiek lieka mažiausias šalyje.

Iki 2014 m. Tauragės regione buvo uždaryti visi seni, netinkami naudojimui regiono sąvartynai ir šiukšlynai, iš viso sutvarkytų, rekultivuotų ar uždarytų sąvartynų plotas siekia 72 ha. Visos buitinės atliekos deponuojamos tik į regioninį sąvartyną.

Tauragės regione į aplinką išleidžiama mažiausiai nuotekų 1000 gyventojų, lyginant su kitais Lietuvos regionais. Tauragės regione išleidžiama tik apie 1% visų Lietuvos nuotekų arba 37 tūkst. m³/1000 gyventojų. Per 2005-2014 m. laikotarpį išleidžiamų nuotekų kiekis Tauragės apskrityje augo, nors bendras Lietuvos nuotekų kiekis tuo metu mažėjo. 2009 m. Tauragės apskrityje buvęs žemiausias šių teršalų išleidimo į aplinką kiekis 2014 m. išaugo apie 40%, tačiau vis tiek lieka mažiausias šalyje.

Tauragės regionas priklauso atsiliekantiems regionams pagal namų ūkių, turinčių kompiuterius ir interneto prieigą, lyginant su kitais regionais, nes tik kas antras namų ūkis turėjo kompiuterį ir kas antras namų ūkis turėjo prieigą prie interneto. Tačiau paskutiniaisiais metais jaučiama žymi augimo tendencija šioje srityje.

Pagal inovacijų įsisavinimą ūkio subjektuose regionas atsilieka nuo šalies vidurkio- tik 10 proc. nuo viso regiono įmonių skaičiaus buvo laikytinos novatorėmis, t. y. kuriančiomis ir diegiančiomis inovacijas įmonėmis.

Regiono veikia du pramonės parkai. Pagėgiuose veikia 30 ha pramonės parkas, įrengtas valstybės žemėje už 1,2 mln. litų, tačiau kol kas jame nėra vykdoma ekonominė veikla. Nors šis projektas buvo laikytas valstybinės reikšmės, investicijos dar nedavė teigiamų rezultatų per parko gyvavimo laikotarpį (nuo 2008 m). Pagėgių pramonės parkas nėra išimtis Lietuvos mastu, kadangi nuo bendro pramonės parkų ploto Respublikoje yra išnuomota tik apie pusė turimo ploto. Viena pagrindinių priežasčių – administravimo, rinkodaros, pardavimų įgūdžių, reikalingų valdyti pramonės parkus, stoka (taip pat ir tai, kad jis yra nutolęs nuo šalies urbanistinio ir transporto karkasų). Nuo 2005 industrinis parkas taip pat veikia ir Tauragėje – 20 ha teritorijoje veikia lietuviško kapitalo siuvimo įmonės ir įmonės, gaminančios pramoninius kateriais, valtis ir kitus techninius gaminius iš stiklo plastiko, pagrindu, taip pat žvejybos tinklus ir vėjo jėgainių gondolų bei sparnų dalis. Parke sukurta 34 000 kv. m. gamybinių patalpų ploto. Tauragės industriniame parke sukurta daugiau nei 600 darbo vietų, pritraukta virš 80 milijonų Lt investicijų. Šis parkas yra įsteigtas privataus kapitalo iniciatyva ir atitinkamai valdomas taip, kad atsipirktų. Dėl šios priežasties tame pačiame regione veikiančių panašios paskirties verslo struktūrų rezultatai iš esmės skiriasi. Tauragės industrinis parkas efektyviau vystosi iš dalies ir dėl to, kad jis yra regiono centre ir investuotojai suinteresuoti ateiti būtent čia, o ne į apskrities pakraštį (Pagėgius).

Apskritis Regiono plėtros plano įgyvendinimui 2014 metais didžiausios teigiamos įtakos turėjo Vyriausybės vykdoma kryptinga regioninė politika, kurios dėka apskritis gavo kelis šimtus milijonų litų ES ir valstybės biudžeto paramos per regioninius, valstybės planuojamus ir konkursinius projektus, nes 2014 metais buvo baigiama įgyvendinti daug ankstesniais metais pradėtų įgyvendinti projektų.. Tikslinė parama pagal 2007-2010 ir 2011–2013 metų Regionų socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimo programas (Jurbarko probleminei teritorijai), Tauragės regioninio centro kompleksinės plėtros 2008-2013 m. investicinę programą, Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programą, ES struktūrinės paramos regioninės dimensijos lėšų įsisavinimas pagal regionų planavimo būdus įgyvendinamus projektus davė didelį teigiamą postūmį apskrities vystymuisi. Per 2014 metus pasiekti šie svarbiausi gyvenimo kokybę gerinantys rezultatai:

- Sėkmingai įsisavinta ES struktūrinė parama regionų planavimo būdu;
- Renovuota/modernizuota didžioji dalis visų regiono mokymo ir ugdymo įstaigų;
- Renovuota dešimtys daugiabučių namų, pasirengta renovuoti dešimtis kitų namų;
- Atnaujintos ir modernizuotos geležinkelio atkarpos;
- Sėkmingai įsisavintos Kaimo plėtros programos lėšos;

- Įdiegta ir normaliai funkcionuoja regioninė atliekų tvarkymo sistema. Viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama visiems apskrities atliekų turėtojams;
- Į apskritį atvesti magistraliniai gamtinių dujų tinklai, ateityje planuojama atvesti atšakas iki gyvenamųjų vietovių;
- Vandentvarka naujai sutvarkyta visiems apskrities miestams ir miesteliams bei didesnėms gyvenvietėms;
- Įrengti nauji vėjo jėgainių parkai apskrities savivaldybėse.

Neigiamą įtaką plano įgyvendinimui turėjo:

- Pasikeitusi politinė situacija Europoje, dėl kurios prarasta dalis rinkų gaminamai produkcijai, taip pat sumažėjęs krovinių ir žmonių judėjimas per sieną į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį.

Regionė per 2014 metus pasikeitė dalis silpnų, stiprių, galimybių ir grėsmių:

- Per 2014 metus nebuvo parengta ir patvirtinta jokių dokumentų dėl ES paramos 2014-2020 m. planavimo regioniniu mastu;
- Sumažėjęs bendradarbiavimas su Kaliningrado sritimi neigiamai paveikė ekonomikos vystymą;
- Dėl vieningos dviračių koncepcijos nebuvimo šalyje, neišvystyta „Nemuno dviračių trasa“, tai mažina dviračių turizmo plėtojimą apskrityje;
- Dėl darbingo amžiaus gyventojų migracijos ir gimstamumo mažėjimo, regione jau atsiranda kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas;
- Į apskritį atvedus magistralinius gamtinių dujų tinklus, susidarė galimybės plėsti sauso pieno produkcijos pajėgumus Tauragės mieste;
- Mokymo įstaigų atnaujinimas/renovavimas ir aprūpinimas IT technologijomis jaunimui sudaro galimybę tapti pilnaverčiais žinių visuomenės nariais;
- Šiuolaikinės regioninės atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir vandens bei šilumos ūkio pertvarka leidžia sukurti kokybiškesnes gyvenimo sąlygas mieste ir kaime;

REKOMENDACIJOS DĖL PLANO ĮGYVENDINIMO IR TOBULINIMO

Iki 2014 m. galiojęs Regiono plėtros planas 2006-2013 m. buvo sėkmingai įvykdytas 2014 m. sausio 1 dienai. Tačiau naujas planas 2014-2020 m. buvo parengtas, neturint jokių konkrečių asignavimų regionui, todėl nebuvo galima suplanuoti jokių konkrečių vertinimo kriterijų ar rodiklių reikšmių visiems prioritetams ir tikslams, pagal kuriuos būtų galima parengti jo vykdymo ataskaitą už 2014 metus pagal naujosios Regionų plėtros planų rengimo metodikos reikalavimus.

Taip pat reikia pastebėti, kad oficialiai skelbiamoje statistikoje trūksta informacijos apie verslą, švietimą, mediciną. Norint, kad Regiono plėtros plano ataskaitoje būtų galima kuo pilniau atspindėti tikrąją faktinę regiono padėtį, tokius duomenis tenka rinkti tiesiogiai iš įvairių institucijų, trukdyti jų darbą, ir pasikliauti tik jų geranoriškumu, kas ne visada sėkmingai pasiekama.

Vadovaujantis naująja regionų plėtros planų rengimo metodika, pagal plane numatytą stebėsenos sistemą bus galima vykdyti pastovų plano įgyvendinimo monitoringą tik tada, kai bus gauti visi Projektų finansavimo sąlygų aprašai, ir regionas parengs jo Priemonių planą su konkrečiais jo vertinimo kriterijais ir rodikliais. Todėl visa tai bus atlikta naujai parengtame ir Regiono plėtros tarybos patvirtintame plane 2014-2020 m.

2014 metais pradėti įgyvendinti projektai:

1.1. 2014 metais pradėtas įgyvendinti 1 Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuotinas projektas (regioninė dimensija), kurio vertė 495.932 Lt, iš jų 421.542 Lt ES fondų lėšos, 74.390 Lt valstybės biudžeto lėšos.

1.2. 2014 metais pradėti įgyvendinti 4 Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuoti projektai (konkursiniai), kurių vertė 13.018.999 Lt, iš 6.598.755 Lt ES fondų lėšos, 6.420.244 Lt projekto vykdytojų privačios lėšos.

2014 metais baigti įgyvendinti 37 projektai, iš jų:

2.1. 24 regioninio planavimo, kurių vertė 39.151.278 Lt, iš jų 33.168.971 Lt ES fondų lėšos, 2.273.474 Lt valstybės biudžeto lėšos, 3.708.833 Lt projektų vykdytojų ir (ar) partnerių lėšos.

2.2. 12 valstybinio planavimo, kurių vertė 257.477.647 Lt, iš jų 196.220.128 Lt ES fondų lėšos, 8.070.725 Lt valstybės biudžeto lėšos, 53.186.794 Lt projektų vykdytojų ir (ar) partnerių lėšos.

2.3. 1 konkursinis, kurio vertė 62.090 Lt, iš jų 31.045 Lt ES fondų lėšos, 31.045 Lt projekto vykdytojų privačios lėšos.

2014 metais baigti įgyvendinti Tauragės regiono projektai

(regioninio planavimo)

Eil. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	Pareiškėjo ar vykdytojo pavadinimas	Pagrindinė savivaldybė, kurioje įgyvendinamas projektas	Projekto išlaidų suma pagal sutartį	Skirto finansavimo ES lėšos	Skirto finansavimo LR valstybės biudžeto lėšos iš skiriamo finansavimo (BF)	Projekto vykdytojo ir (ar) partnerių lėšų suma
1	VP1-4.1-VRM-04-R-71-005	Jurbarko rajono savivaldybės darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas, II etapas	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	18.046	15.339	0,00	2.707
2	VP1-4.2-VRM-02-R-71-009	Tauragės regiono plėtros plano rezultatų ir poveikio įvertinimas bei regiono ir aktualių sektorių plėtotės galimybių studija.	Regioninės plėtros departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	Tauragės raj.	57.297	48.702	8.595	0,00
3	VP1-4.2-VRM-02-R-71-010	Ilgalaikio Jurbarko rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2016-2026 metams parengimas	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	57.895	49.210	0,00	8.685
4	VP1-4.2-VRM-04-R-71-007	Detaliųjų planų parengimas Jurbarko mieste	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	292.839	248.913	0,00	43.926
5	VP1-4.2-VRM-04-R-71-009	Šilalės rajono savivaldybei reikalingų teritorijų planavimo dokumentų rengimas	Šilalės rajono savivaldybės administracija	Šilalės raj.	581.100	493.935	0,00	87.165

6	VP1-4.2-VRM-04-R-71-010	Smalininkų miesto ir Smalininkų kaimo teritorijos bendrojo plano parengimas	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	136.845	116.318	0,00	20.527
7	VP2-4.4-SM-02-R-71-012	"Gatvės 2N4 Natkiškių gyvenvietėje rekonstrukcija"	Pagėgių savivaldybės administracija	Pagėgių	495.754	364.026	44.968	86.760
8	VP2-4.4-SM-02-R-71-014	Tauragės miesto gatvių rekonstravimo techninės dokumentacijos parengimas	Tauragės rajono savivaldybės administracija	Tauragės raj.	56.132	47.712	5.894	2.526
9	VP3-1.1-VRM-01-R-71-007	Tauragės miesto centrinės dalies viešųjų pastatų fasadų ir viešųjų erdvių sutvarkymas, I etapas.	Tauragės rajono savivaldybės administracija	Tauragės raj.	16.000.000	13.600.000	1.200.000	1.200.000
10	VP3-1.1-VRM-01-R-71-008	Apleistos buvusios karinio miestelio teritorijos (Vytauto g.) sutvarkymas	Tauragės rajono savivaldybės administracija	Tauragės raj.	3.287.123	2.794.055	246.534	246.534
11	VP3-1.1-VRM-03-R-71-001	Daugiabučių namų renovacija Jurbarko mieste	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	5.680.269	4.828.228	0,00	852.041
12	VP3-1.1-VRM-04-R-72-003	„Socialinio būsto kokybės gerinimas Dariaus ir Girėno g. 33, 58 daugiabučiuose namuose Jurbarko mieste“	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	31.515	26.788	0,00	4727
13	VP3-1.2-VRM-01-R-71-003	Viešųjų erdvių kompleksinis sutvarkymas Pagėgiuose	Pagėgių savivaldybės administracija	Pagėgių	5.150.000	4.377.500	386.250	386.250

14	VP3-1.3- ŪM-05-R-71- 014	Seredžiaus pritaikymas viešajai turizmo infrastruktūrai	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	140.282	119.239	0,00	21.043
15	VP3-1.4- AM-04-R-71- 012	Vandens telkinio, esančio Laukuvos miestelyje, Šilalės rajone, išvalymas ir sutvarkymas	Šilalės rajono savivaldybės administracija	Šilalės raj.	659.059	537.347	0,00	121.712
16	VP3-1.4- AM-06-R-71- 008	Apleistų pastatų Bardžių k., Bijotų sen., Šilalės r. likvidavimas	Šilalės rajono savivaldybės administracija	Šilalės raj.	382.917	363.771	0,00	19.146
17	VP3-2.2- ŠMM-04-R- 71-003	Universalaus daugiafunkcinio centro įkūrimas Žygaičių miestelyje	Tauragės rajono savivaldybės administracija	Tauragės raj.	1.360.175	1.156.148	0,00	204.027
18	VP3-2.2- ŠMM-04-R- 71-004	Universalaus daugiafunkcinio centro steigimas Šilgaliuose	Pagėgių savivaldybės administracija	Pagėgių	676.488	575.015	0,00	101.473
19	VP3-2.2- ŠMM-06-R- 71-005	Jurbarko miesto vaikų darželio "Nykštukas" rekonstravimas	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	1.466.355	1.246.401	0,00	219.954
20	VP3-3.4- ŪM-04-R-71- 014	Tauragės lopšelio-darželio „Žvaigždutė“ pastato, esančio Tauragėje, Moksleivių al. 7, energetinių charakteristikų gerinimas	Tauragės rajono savivaldybės administracija	Tauragės raj.	907.563	703.742	124.190	79.631
21	VP3-3.4- ŪM-04-R-71- 015	Energetinio efektyvumo didinimas rekonstruojant	Jurbarko rajono	Jurbarko raj.	967.682	822.530	145.152	0,00

1	VP1-2.2-ŠMM-04-V-03-004	VIDINIŲ PROFESINIO MOKYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO MECHANIZMŲ DIEGIMAS TAURAGĖS APSKRITIES PROFESINĖSE MOKYKLOSE	Tauragės profesinio rengimo centras	Tauragės raj.	151.040	128.384	18.066	4.590
2	VP2-5.1-SM-01-V-01-016	Transeuropinio tinklo kelio E77 (Ryga–Šiauliai–Tauragė–Kaliningradas) rekonstravimas (II etapas)	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos	Tauragės raj.	55.694.177	37.867.965	0,00	17.826.212
3	VP2-5.1-SM-01-V-01-017	Transeuropinio tinklo kelio E85 (Vilnius-Kaunas-Klaipėda) rekonstravimas. Kelio rekonstravimas ir eismo saugos gerinimas	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos	Šilalės raj.	126.476.004	94.797.039	0,00	31.678.965
4	VP3-2.1-SAM-10-V-01-039	VšĮ Jurbarko ligoninės paslaugų kokybės gerinimas modernizuojant ambulatorinių, ambulatorinės reabilitacijos, palaikomojo gydymo ir slaugos, priėmimo–skubios pagalbos bei dienos chirurgijos paslaugų infrastruktūrą	Viešoji įstaiga Jurbarko ligoninė	Jurbarko raj.	4.860.028	4.131.024	729.004	0,00
5	VP3-2.1-SAM-10-V-01-085	Dienos chirurgijos, slaugos bei paliatyviosios slaugos paslaugų plėtra bei stacionariųjų paslaugų optimizavimas	Viešoji įstaiga Tauragės ligoninė	Tauragės raj.	5.535.870	4.705.490	830.380	0,00
6	VP3-2.4-SADM-03-V-01-016	Saugumo bei geresnių gyvenimo sąlygų užtikrinimas globotiniams Pajūrio vaikų globos namuose	Šilalės rajono savivaldybės	Šilalės raj.	1.456.037	1.237.631	218.406	0,00

			Pajūrio vaikų globos namai					
7	VP3-3.1-AM-01-V-02-013	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Tauragės rajone	UAB "Tauragės vandenys"	Tauragės raj.	16.453.093	13.894.434	1.634.639	924.020
8	VP3-3.1-AM-01-V-02-051	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovavimas ir plėtra Jurbarko rajone (Smalininkuose, Viešvilėje, Seredžiuje, Klausučiuose, Jurbarko)	Uždaroji akcinė bendrovė "Jurbarko vandenys"	Jurbarko raj.	18.065.577	14.967.911	1.760.931	1.336.735
9	VP3-3.1-AM-01-V-02-060	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Šilalės rajone (Laukuvoje)	Uždaroji akcinė bendrovė "Šilalės vandenys"	Šilalės raj.	9.737.209	7.902.435	929.698	905.076
10	VP3-3.2-AM-01-V-01-006	Tauragės regiono kompostavimo aikštelių įrengimas	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras	Jurbarko raj.	3.352.490	2.841.295	0,00	511.195
11	VP3-3.2-AM-01-V-01-013	Tauragės regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras	Jurbarko raj.	12.997.338	11.047.737	1.949.601	0,00
12	VP3-3.4-ŪM-03-V-04-115	Tauragės rajono Žygaičių gimnazijos pastato Žygaičių mstl., Tauragės r. sav., rekonstravimas	Tauragės rajono savivaldybės administracija	Tauragės raj.	2.698.784	2.698.784	0,00	0,00
Iš viso (Lt)					257.477.646	196.220.128	8.070.725	53.186.793

2014 metais baigtas įgyvendinti Tauragės regiono projektas

(konkursinis)

Eil. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	Pareiškėjo ar vykdytojo pavadinimas	Pagrindinė savivaldybė, kurioje įgyvendinamas projektas	Projekto išlaidų suma pagal sutartį	Skirto finansavimo ES lėšos	Skirto finansavimo LR valstybės biudžeto lėšos iš skiriamo finansavimo (BF)	Projekto vykdytojo ir (ar) partnerių lėšų suma
1	VP2-2.1-ŪM-03-K-02-101	Šiuolaikinių valdymo sistemų diegimas UAB "ULIKSAS" siekiant įgyti konkurencinį pranašumą ir padidinti darbo našumą	Uždaroji akcinė bendrovė "Uliksas"	Tauragės raj.	62.090	31.045	0,00	31.045
Iš viso (Lt)					62.090	31.045	0,00	31.045

2014 metais pradėtas įgyvendinti Tauragės regiono projektas

(regioninio planavimo)

Eil. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	Pareiškėjo ar vykdytojo pavadinimas	Pagrindinė savivaldybė, kurioje įgyvendinamas projektas	Projekto išlaidų suma pagal sutartį	Skirto finansavimo ES lėšos	Skirto finansavimo LR valstybės biudžeto lėšos iš	Projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių)
-----------------	-----------------------	-----------------------------	--	--	--	------------------------------------	--	---

							skiriamo finansavimo (BF)	privačių lėšų suma
1	VP3-3.4-ŪM-04-R-71-020	Skirsnemunės mokyklos pastato energijos efektyvumo gerinimas	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Jurbarko raj.	495.932	421.542	74.390	0
Iš viso (Lt)					495.932	421.542	74.390	0

**2014 metais pradėti įgyvendinti Tauragės regiono projektai
(konkursiniai)**

Eil. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	Pareiškėjo ar vykdytojo pavadinimas	Pagrindinė savivaldybė, kurioje įgyvendinamas projektas	Projekto išlaidų suma pagal sutartį	Skirto finansavimo ES lėšos	Skirto finansavimo LR valstybės biudžeto lėšos iš skiriamo finansavimo (BF)	Projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) privačių lėšų suma
-----------------	-----------------------	-----------------------------	--	--	--	------------------------------------	--	--

1	VP1-1.1-SADM-02-K-02-013	Socialinio dialogo skatinimas ir plėtra	UAB "Lietuvis"	Tauragės raj.	143.655	129.290	0,00	14.365
2	VP2-2.1-ŪM-04-K-05-275	UAB "APASTATA" PASLAUGŲ PRISTATYMAS UŽSIENIO RINKOSE IR EKSPORTO RYŠIŲ PLĖTRA	UAB "Apastata"	Tauragės raj.	176.835	106.101	0,00	70.734
3	VP2-2.1-ŪM-04-K-05-282	UAB „Klaipėdos mėsinė“ gaminių pardavimų plėtra naujose rinkose	UAB "Klaipėdos mėsinė"	Pagėgių	141.102	84.661	0,00	56.441
4	VP2-2.1-ŪM-06-K-02-081	MODERNIOS MEDIENOS APDIRBIMO ĮRANGOS ĮSIGIJIMAS	UAB "Šilalės mediena"	Šilalės raj.	12.557.407	6.278.703	0,00	6.278.704
Iš viso (Lt)					13.018.999	6.598.755	0,00	6.420.244

Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Tauragės skyriaus vedėjas

Vidas Bičkus